Conformarea cu cerințele de ‘privacy by design’ și ‘privacy by default’ reprezinta o componenta importanta a analizelor derulate de NNDKP, casa de avocați cu cea mai „veche” practica de sine statatoare de protecția datelor din cadrul firmelor de avocatura din România. În ultima vreme, provocarile cele mai mari vin din zona proiectelor care presupun prelucrari de date ce nu au fost avute în vedere nici de legiuitorul european care a adoptat GDPR-ul, nici de autoritățile de protecția datelor

Cerințele în domeniul protecției datelor cu caracter personal necesita un efort permanent de îmbunatațire și de aducere la zi.Avocații Nestor Nestor Diculescu Kingston Petersen (*NNDKP*) atrag atenția ca masurile de securitate care ieri erau suficiente, astazi s-ar putea sa nu mai fie la fel de bune.În acest moment, se observa în cazul companiilor o sporire, în linii mari, a gradului de conformare și de responsabilizare. Astfel ca, în mod obișnuit, firmele au desemnat persoane cu atribuții în domeniul protecției datelor, fie ca vorbim despre responsabilii cu protecția datelor (*DPO*) sau despre alte poziții în interiorul organizației. „Provocarea lor principala, din câte vedem, este sa reușească sa comunice și sa explice cât mai bine regulile de protecția datelor, așa încât sa asigure o buna înțelegere a acestora în interiorul companiei. De aceea, nu putem vorbi neaparat de societați care cunosc sau nu cerințele de protecția datelor, ci de anumiți angajați și colaboratori ai societaților care nu au asimilat îndeajuns principiile și noțiunile din domeniu. Sigur ca, în acest caz, este responsabilitatea conducerii organizațiilor sa asigure însușirea acestor reguli în organizație, iar noi le suntem alaturi în acest demers cu instrumentele de care dispunem (analize de conformare, cursuri de pregatire, materiale suport)”, puncteaza Iurie Cojocaru, *Partener NNDKP*.

Consultanții axați pe practica de *Data Protection* se confrunta cu o serie de provocari care vin la pachet cu mandatele primite. Experiența acumulata pâna acum în acest domeniu le permite sa depaseasca toate aceste obstacole și sa identifice cele mai bune soluții pentru fiecare proiect în parte.

Roxana Ionescu, *Partener NNDKP*, menționeaza faptul ca provocarile principale sunt date de faptul ca societatea în general și tehnologia în particular sunt într-o continua evoluție, așa încât norma de protecția datelor trebuie aplicata la niște realitați la care legiuitorul nu s-a gândit. „Într-adevar, se emit periodic ghiduri atât de catre EDPB, cât și de catre autoritațile naționale de protecția datelor. În plus, și Curtea de Justiție a Uniunii Europene (*CJUE*) își aduce contribuția. Totuși, ramân destule zone care nu sunt și nici nu au cum sa fie integral acoperite. Apoi, se observa și o anumita nehotarâre a actorilor implicați în reglementare și îndrumare de a transa anumite zone mai sensibile din domeniu. Exista și arii unde pâna acum s-au emis opinii divergente, ca sa nu spunem contradictorii. Este un proces continuu de ajustare și de așezare care va mai dura”, explica avocatul.

La rândul sau, **Iurie Cojocaru** amintește ca, daca în perioada imediat anterioara lui 25 mai 2018 și în prima faza de dupa aceasta data erau mai frecvente proiectele legate de conformarea generala cu cerințele GDPR-ului care devenea aplicabil, în timp solicitarile au devenit mai granulare și mai sofisticate. „Nu mai vorbim despre compania care vrea sa se puna la punct cu cerințele de protecția datelor, ci despre o companie care vrea sa lanseze un proiect, sa deruleze o campanie de marketing, sa dezvolte o aplicație. Pentru o buna perioada, pandemia a facut ca atenția sa fie orientata spre cerințele de protecția datelor aplicabile în contextul COVID-19. Și aici ne gândim la regulile de protecția datelor în contextul triajului la intrare, al colectarii datelor de sanatate ale celor suspectați de infectare cu virusul COVID-19 sau ale celor trecuți prin boala, precum și al colectarii datelor privind vaccinarea", detaliaza *Partenerul NNDKP*.

Ca element de noutate, în ultimii doi ani, avocații din echipa de *Data Protection* din cadrul **NNDKP** au început sa asiste clienții și în calitatea lor de responsabili cu protecția datelor (*DPO*). De asemenea, în acest interval de timp s-au implicat și în sprijinirea clienților firmei în elaborarea unor coduri de conduita de sector privind prelucrarea de date.

„Conformarea cu cerințele de *privacy by design* și *privacy by default* reprezinta o componenta importanta a analizelor pe care le derulam, mai ales ca am vazut ca ANSPDCP acorda o atenție deosebita verificarii conformarii sub acest aspect. În ceea ce privește proiectele de tip M&A, analiza din perspectiva protecției datelor a devenit în ultimii ani o constanta, daca nu, un element indispensabil. Orice proiect de acest fel presupune o accesare și o prelucrare de date cu caracter personal, într-un volum mai mare sau mai mic, având un grad de sofisticare mai mare sau mai mic, ceea ce atrage necesitatea respectarii unor reguli de privacy. Daca vorbim de complexitate, în ultima vreme provocarile cele mai mari vin din zona proiectelor care presupun prelucrari de date care nu au fost avute în vedere nici de legiuitorul european care a adoptat GDPR-ul, nici de autoritățile de protecția datelor. Ar fi vorba aici de anumite proiecte de tehnologii înalte, dar putem aduce în discuție și proiecte cu o componenta tehnica mai redusa, dar care și ele ies din tiparele unor prelucrari obișnuite de date (de exemplu, prelucrarea datelor legate de starea de sanatate în contextul virusului COVID-19, a datelor de vaccinare, precum și a datelor persoanelor refugiate în contextul razboiului)", completeaza **Roxana Ionescu**.

Nu exista loc de compromisuri

Situația grea pe care a traversat-o și o traverseaza economia nu a fost folosita de companii ca o scuza pentru a face compromisuri în domeniul protecției datelor cu caracter personal.

De altfel, în toata aceasta perioada, autoritatea de protecţia datelor şi-a continuat activitatea în parametrii normali, desfaşurând controale (chiar daca mai mult prin corespondenţa) şi aplicând sancţiuni şi masuri corective. „Drept urmare, nici companiile nu au avut motive sa lase garda jos în ce priveşte conformarea. Ceea ce putem spune este ca în prima faza a pandemiei, atenţia clienţilor noştri se concentrase îndeosebi pe problematica colectarii datelor în context COVID-19, dar asta nu înseamna ca celelalte zone au fost neglijate", arata **Iurie Cojocaru**.

Avocatul subliniaza faptul ca GDPR codifica un set de reguli care trebuie respectate din perspectiva protecţiei datelor. „Nu poţi avansa cu dezvoltarea aplicaţiei tale, a paginii tale de internet sau a dispozitivului tau inteligent, daca nu ţii cont de aceste reguli. Aşadar, nu este vorba de un interes sau de o curiozitate, ci de o necesitate, o cerinţa care trebuie realizata pentru asigurarea conformarii", detaliaza *Partenerul NNDKP*.

Faptul ca, dupa patru ani de la intrarea în vigoare a prevederilor Regulamentului (UE) 2016/679, Comitetul European pentru Protecţia Datelor (*EDPB*) propune un nou ghid pentru calcularea amenzilor aplicabile în cazul încalcarilor prevederilor GDPR, ar putea avea drept consecinţa indirecta ridicarea pragului sancţiunilor din acest domeniu.

Totuşi, avocaţii **NNDKP** sunt de parere ca textul documentului se refera la nevoia unei armonizari a metodologiei de calcul, şi nu este vorba despre o armonizare a rezultatului, adica despre o nivelare a cuantumului amenzilor. Dar ramâne de vazut cum se vor aplica aceste reguli în practica.

„În ceea ce priveşte interesul privind respectarea regulilor de protecţia datelor, acesta într-adevar exista şi este unul constant, la fel cum este constanta şi publicarea de catre *ANSPDCP* (autoritatea din domeniu) a informaţiilor privind noile amenzi aplicate. În ultimele luni, autoritatea a dat publicitaţii cel puţin doua comunicate pe luna privind aplicarea unor noi amenzi. Dar nu trebuie sa credem ca frica de amenzile autoritaţii de supraveghere reprezinta singurul motor care întreţine activitatea de conformare. Opinia publica devine din ce în ce mai avizata în legatura cu domeniul protecţiei datelor, iar persoanele vizate devin tot mai conştiente de drepturile pe care le au în acest sens. Companiile, la rândul lor, trebuie sa faca faţa solicitarilor venite din partea persoanelor vizate, aşa ca o buna conformare cu cerinţele de protecţia datelor poate reduce numarul de solicitanţi nemulţumiţi de modul în care li s-au gestionat cererile. Nu în ultimul rând, o organizare deficitara pe partea de protecţia datelor poate duce la incidente de securitate care sunt de natura sa submineze încrederea publicului în compania respectiva, mai ales daca aceasta activeaza în domenii care se bazeaza mult pe interacţiunea cu publicul", declara **Roxana Ionescu**.

Specialiştii **NNDKP** sunt de parere ca ridicarea pragului amenzilor nu ar fi soluţia pentru a creşte importanţa domeniului. „Aşa cum a fost gândit de autorii sai, Regulamentul (UE) 2016/679 (*GDPR*) se bazeaza mult pe auto-evaluarea entitaţilor care participa la prelucrarea datelor. Nu mai suntem ca în situaţia înainte de 25 mai 2018, când fiecare prelucrare, ca regula, se notifica la autoritate. Acum operatorul stabileşte care îi sunt temeiurile de prelucrare, duratele de prelucrare, nivelurile de risc şi tot operatorul stabileşte în care parte înclina balanţa analizei de interes legitim. În toate aceste auto-evaluari, legiuitorul european a mizat pe buna-credinţa a operatorului. Nişte amenzi prea mari ar descuraja buna-credinţa şi transparenţa companiilor. Gândiţi-va ca notificarile de încalcare de securitate au fost concepute iniţial ca o modalitate prin care autoritaţile de protecţia datelor sa poata veni în ajutorul operatorilor afectaţi de incident, sprijinindu-i în demersurile de remediere şi, în cele din urma, de reducere a riscurilor pentru drepturile persoanele vizate. Or, daca un operator ar şti ca este pasibil de o amenda usturatoare în urma notificarii de incident, s-ar gândi de doua ori înainte sa notifice", explica **Iurie Cojocaru**.

Din punctul sau de vedere, creşterea conştientizarii ţine în primul rând de o buna comunicare, iar toţi actorii din domeniu au un rol în sporirea acestei conştientizari. „Companiile comunica cu persoanele vizate prin notele de informare şi politicile de confidenţialitate pe care le publica pe paginile de internet, le afişeaza la intrarea în cladire sau le comunica pe alte cai. Autoritaţile de protecţia datelor vin şi ele cu ghidurile prin care îşi exprima punctul de vedere cu privire la anumite cerinţe legale care sunt neclare şi nasc interpretari", adauga avocatul intervievat de ***Biz***

Lawyer.

Un rol important în tot acest proces îl au și avocații, care vin în sprijinul clienților pentru a-i ajuta sa înțeleaga mai bine ce ar trebui sa faca pe baza legislației existente, precum și a tuturor ghidurilor, jurisprudenței și opiniilor care s-au emis, oferindu-le totodata soluțiile practice de care au nevoie.

„Bineînțeles, suntem implicați și în elaborarea notelor de informare și a politicilor de confidențialitate pe care le-am amintit anterior. Concluzia ar fi ca o mai buna comunicare, pe toate palierele, ofera și o înțelegere mai clara a domeniului și creeaza niște așteptari rezonabile de partea fiecarui actor implicat: companiile și avocații lor înțeleg mai bine cum se poziționeaza autoritatea de supraveghere, iar persoanele vizate înțeleg mai bine cum le sunt prelucrate datele de catre companii", mai spune **Iurie Cojocaru**.

**INTERVIU | Media tarifelor orare pentru firmele românesti se situeaza între 100 si 250 de e
Avocatii foarte renumiti în domeniu pot ajunge sa perceapa si o rata de 1.000 euro/o**

O practica în continua dezvoltare

Practica **NNDKP** de *Data Protection* este coordonata de **Roxana Ionescu**, *Partener* și singurul avocat român recomandat pentru Securitatea și Protecția Datelor de catre *Ghidul Who's Who Legal* din anul 2022 (publicație care evalueaza aceasta arie de practica în mod independent) și **Iurie Cojocaru**, *Partener*.

În acest moment, departamentul cuprinde zece avocați specializați în acest domeniu. O parte din avocații firmei sunt aici înca de la înființarea practicii, alții s-au alaturat pe parcurs.

Echipa include și avocați certificați CIPP/E (*Certified Information Privacy Professional/Europe*), certificare emisa de Asociația Internațională a Profesioniștilor în Protecția Datelor (*International Association of Privacy Professionals – IAPP*).

În plus, unii dintre avocații din departament sunt certificați ca formatori, ceea ce le permite sa desfașoare cursuri de pregatire pentru personalul clienților, inclusiv pentru responsabilii cu protecția datelor ai acestora.

„NNDKP are o practica de sine statatoare de protecția datelor deja de mai bine de 13 ani. Este cea mai „veche" practica de sine statatoare de protecția datelor din cadrul firmelor de avocatura din România. În oferirea de servicii juridice privind protecția datelor, GDPR ocupa rolul central. Totodata exista și solicitari pentru care sunt aplicabile alte acte normative în domeniu, cum ar fi legislația de e-Privacy sau solicitarile privind viața privata unde ne bazam mult pe Convenția pentru apararea Drepturilor Omului și a Libertaților Fundamentale (CEDO) și jurisprudența Curții de la Strasbourg", menționeaza **Roxana Ionescu**.

„În ceea ce privește viitorul, ne așteptam ca gradul de conștientizare legat de protecția datelor sa fie într-o continua și susținuta creștere. De asemenea, anticipam ca acele arii ale domeniului care în prezent sunt neclare sau carora li se ofera la acest moment o interpretare contradictorie sa fie, macar în parte, clarificate prin instrumentele de îndrumare de care dispun autoritațile de protecția datelor sau pe calea unor interpretari venite din partea CJUE sau

a instanţelor naţionale. Totodata, la orizont se întrevad deja alte acte normative care sunt pe cale sa devina aplicabile. Data Governance Act este deja în vigoare şi va deveni aplicabil în câteva luni. Data Act este şi el aproape de linia de sosire. Urmeaza Artificial Intelligence Act şi Regulamentul de e-Privacy care vin puternic din urma", completeaza **Iurie Cojocaru**.

NNDKP colaboreaza în mod frecvent cu firme de avocatura din strainatate, în primul rând din Uniunea Europeana, Marea Britanie şi SUA, dar a lucrat în ultima perioada şi cu firme de avocatura din jurisdicţii precum Japonia sau Singapore.

De obicei, proiecte care se bazeaza pe astfel de colaborari sunt unele de mare calibru, care implica prelucrari de date desfaşurate în mai multe state. În aceste cazuri, avocaţilor români le este solicitat sprijinul pentru a acoperi componenta de protecţia datelor pentru România. Este cazul unor tranzacţii la nivel de grup (societatea-mama este cumparata şi se face auditul cu privire la toţi afiliaţii sai în care deţine participaţii, inclusiv cei din România) sau poate fi vorba despre un incident de securitate cu impact la nivel internaţional, inclusiv în România. Nu sunt rare nici proiectele în care un client vrea sa ştie cum sta pe partea de protecţia datelor la nivel de grup, aşa încât deruleaza o procedura de gap analysis la toate societaţile din grupul respectiv.

Redactarile de documente de informare şi politici interne, analizele de tip DPIA (*Data Protection Impact Assessment*) şi LIA (*Legitimate Interest Assessment*), elaborarea de clauze contractuale şi sprijinul în implementarea de masuri de securitate sunt doar unele dintre aspectele acoperite de echipa **NNDKP** în asistenţa de zi cu zi.

Intra pe LadyLawyer.ro şi afla mai multe despre activitatea, preocuparile şi proiectele doamnelor avocat din cele mai importante firme de pe piaţa locala